

VII

Lucrul mecanic și energia mecanică

Manualul profesorului

Referenți : prof. Corina DOBRESCU, prof Florina STAN

Fizică

Lecții
Interactive

Produs realizat de:

Spider net
www.spider.ro

Cuprins:

1. Terminologie

2. Structura generală

- 2.1 Obiective didactice
- 2.2 Conținut
- 2.3 Recomandări de structurare și predare

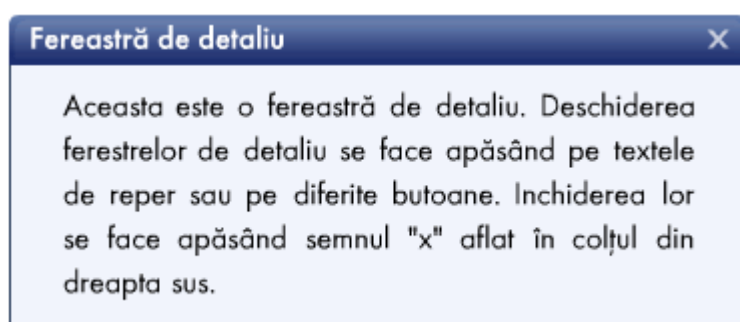
3. Bibliografie

1.Terminologie

Butoane start animație – – se regăsesc în cadrul animațiilor. Prin apăsarea lor se începe rularea animației.

Texte de reper – **text de reper** - reprezintă simboluri grafice prezente într-un text care, atunci când sunt accesate, prezintă ferestre de detaliu, în care este explicată o anumită noțiune.

Ferestre detaliu – sunt ferestre care oferă informații suplimentare despre o anumită noțiune. Exemplu :

Butoane de instructaj - – apăsarea acestora deschide fereastra de detaliu ce conține instructajul aplicației.

2. Structura generală

În cele ce urmează sunt prezentate obiectivele didactice ce pot fi atinse de către elevi în urma utilizării acestui material. Elaborarea modularizată a materialului permite atingerea scopului general prin asamblarea și folosirea în mai multe moduri a obiectivelor de conținut în lecții.

2.1. Obiective didactice

Obiectiv	Detaliere
Obiective de referință	
OR1	Să utilizeze corect terminologia științifică și simbolistica.
OR2	Să descrie procesele fizice ce stau la baza experimentelor fizice realizate.
OR3	Să rezolve probleme în scopul stabilirii unor corelații relevante, demonstrând raționamente deductive și inductive.
OR4	Să formuleze concluzii ca urmare a experimentelor și raționamentelor efectuate.
OR5	Să aplice cunoștințele dobândite în explicarea diferitelor fenomene fizice din natură.
Obiective operaționale	
OP1	Să definească noțiunea de lucru mecanic – mărime de proces.
OP2	Să identifice sistemul fizic care efectuează lucrul mecanic.
OP3	Să identifice sistemul fizic asupra căruia se efectuează lucru mecanic.
OP4	Să formuleze definiția lucrului mecanic.
OP5	Să analizeze situațiile în care se efectuează lucrul mecanic.
OP6	Să definească lucrul mecanic al unei forțe constante.
OP7	Să definească lucrul mecanic al forței de greutate.
OP8	Să identifice parametrii de care depinde lucrul mecanic al greutății.
OP9	Să definească lucrul mecanic al forței deformatoare.
OP10	Să definească energia cinetică – mărime de stare.
OP11	Să coreleze energia cinetică cu starea de mișcare a corpului.
OP12	Să identifice parametrii de care depinde energia cinetică.
OP13	Să formuleze teorema de variație a energiei cinetice.
OP14	Să aplice teorema de variație a energiei cinetice pentru mișcarea unui corp pe plan înclinat.
OP15	Să definească noțiunea de energie potențială.
OP16	Să coreleze energia potențială cu poziția unui corp într-un câmp de forțe.
OP17	Să explice mișcarea roții unei mori de apă cu ajutorul noțiunii de energie potențială.
OP18	Să identifice parametrii de care depinde energia potențială gravitațională.
OP19	Să recunoască tipul de energie potențială înmagazinată într-un fir elastic.
OP20	Să identifice parametrii de care depinde energia potențială

	elastică.
OP21	Să explice starea de mișcare a unui sistem format dintr-un resort și două bile identice, pe baza noțiunii de energie elastică.
OP22	Să formuleze teorema de variație a energiei potențiale.
OP23	Să scrie teorema de variație a energiei potențiale pentru un corp pe plan înclinat.
OP24	Să scrie teorema de variație a energiei potențiale pentru un corp legat de un resort.
OP25	Să interpreteze mișcarea unui corp pe verticală din punct de vedere al energiei mecanice.
OP26	Să interpreteze mișcarea unei săgeți aruncate spre țintă din punct de vedere energetic.
OP27	Să interpreteze modul de mișcare a unui copil ce sare pe o saltea elastică.
OP28	Să enunțe legea conservării energiei mecanice.
OP29	Să aplice legea conservării energiei mecanice pentru o bilă aruncată pe verticală în sus cu ajutorul unui resort.
OP30	Să diferențieze înălțimile la care ajung corpurile aruncate vertical, în funcție de deformarea resortului.
OP31	Să stabilească legătura dintre deformarea resortului și înălțimea maximă la care ajunge corpul.
OP32	Să aplice legea conservării energiei mecanice pentru o bilă ce se deplasează orizontal și deformează un resort.
OP33	Să facă diferențierea între deformările resortului în funcție de viteza imprimată bilei.
OP34	Să facă diferențierea între deformările resortului în funcție de masa bilei.
OP35	Să stabilească legătura dintre deformarea resortului și viteza imprimată bilei.
OP36	Să aplice legea conservării energiei mecanice pentru un corp ce se deplasează pe plan înclinat.
OP37	Să facă diferența între viteza imprimată corpului și înălțimea la care ajunge corpul.
OP38	Să stabilească legătura dintre înălțimea la care ajunge corpul și viteza imprimată.
OP39	Să identifice cauzele ce duc la mișcarea copilului pe derdeluș.
OP40	Să explice mișcarea copilului pe derdeluș folosind teorema de variație a energiei mecanice.
OP41	Să aplice teorema de variație a energiei pentru pucul lansat pe gheață.
OP42	Să calculeze coeficientul de frecare dintre puc și gheață pe baza teoremei de variație a energiei mecanice.
OP43	Să aplice teorema de variație a energiei pentru o bilă lăsată liberă de la o înălțime în raport cu un strat de zăpadă.
OP44	Să explice diferența dintre distanțele parcurse de o bilă prin zăpadă, în funcție de înălțimea de la care este lăsată liberă.
OP45	Să determine forța de frecare dintre bilă și zăpadă folosind teorema de variație a energiei mecanice.
OP46	Să aplice teorema de variație a energiei mecanice pentru o mașină ce se deplasează rectiliniu uniform accelerat.

OP47	Să calculeze coeficientul de frecare dintre mașină și șosea, folosind teorema de variație a energiei mecanice, pentru mașină.
OP48	Să compare coeficientul de frecare dintre mașină și șosea în două cazuri: mașina fără încărcătură și mașina cu încărcătură (pentru aceeași forță de tracțiune).
OP49	Să identifice dependența dintre forța de frecare ce acționează asupra mașinii și masa acesteia.

2.2 Conținut

În acest capitol se prezintă lista obiectelor de conținut (notate cu M) însoțită de informații generale despre ele.

M₁ – Lucrul mecanic: Introducere	
Obiective didactice	OP2, OP3, OP5
Timp de predare	10 min
Tip de interacțiune cu elevii	Explicația, descoperirea dirijată, experimentul, observația independentă, modelarea, interactivitatea.
Descriere	Deplasarea unui pachet pe plan înclinat , respectiv pe verticală.

M₂ – Lucrul mecanic al unei forțe constante	
Obiective didactice	OP4, OP5, OP6
Timp de predare	20 min
Tip de interacțiune cu elevii	Explicația, descoperirea dirijată, experimentul, observația independentă, modelarea, interactivitatea.
Descriere	Deplasarea unei căruțe de către un băiat cu ajutorul unei sfori.

M₃ – Lucrul mecanic al forței de greutate	
Obiective didactice	OP1, OP7, OP8
Timp de predare	20 min
Tip de interacțiune cu elevii	Explicația, descoperirea dirijată, experimentul, observația independentă, modelarea, interactivitatea.
Descriere	Alunecarea unor bile pe mai multe tobogane, de înălțimi diferite.

M₄ – Lucrul mecanic al forței deformatoare	
Obiective didactice	OP5, OP9
Timp de predare	20 min
Tip de interacțiune cu elevii	Explicația, descoperirea dirijată, experimentul, observația independentă, modelarea, interactivitatea.
Descriere	Deformarea unui resort vertical datorită

	așezării unor corpuri cu mase marcate pe talerul fixat de resort.
--	---

M₅ – Energia cinetică: Introducere

Obiective didactice	OP10, OP11
Timp de predare	5 min
Tip de interacțiune cu elevii	Explicația, descoperirea dirijată, experimentul, observația independentă, modelarea, interactivitatea.
Descriere	Schimbarea stării de mișcare a unei bărci cu pânze aflată în apropierea unei mori de vânt.

M₆ – Energia cinetică: Mărime de stare

Obiective didactice	OP10, OP11, OP12
Timp de predare	15 min
Tip de interacțiune cu elevii	Explicația, descoperirea dirijată, experimentul, observația independentă, modelarea, interactivitatea.
Descriere	Deplasarea unui vagonet de la înălțimi diferite și care este oprit cu ajutorul unui resort.

M₇ – Energia cinetică: Energie de mișcare

Obiective didactice	OP10, OP11, OP12
Timp de predare	15 min
Tip de interacțiune cu elevii	Explicația, descoperirea dirijată, experimentul, observația independentă, modelarea, interactivitatea.
Descriere	Deplasarea unei mașini, respectiv oprirea sa bruscă pentru evitarea unui accident.

M₈ – Teorema de variație a energiei cinetice

Obiective didactice	OP13, OP14
Timp de predare	15 min
Tip de interacțiune cu elevii	Explicația, descoperirea dirijată, experimentul, observația independentă, modelarea, interactivitatea.
Descriere	Deplasarea unui schior pe o pârtie de schi de la diferite înălțimi.

M₉ – Energia potențială gravitațională: Introducere

Obiective didactice	OP16, OP17
Timp de predare	10 min
Tip de interacțiune cu elevii	Explicația, descoperirea dirijată, experimentul, observația independentă, modelarea, interactivitatea.
Descriere	Mișcarea roții unei mori de apă, datorită căderii de apă.

M₁₀ – Energia potențială gravitațională: Experiment

Obiective didactice	OP15, OP16, OP18, OP21
Timp de predare	20 min
Tip de interacțiune cu elevii	Explicația, descoperirea dirijată, experimentul, observația independentă, modelarea, interactivitatea.
Descriere	Deplasarea unui corp sub acțiunea altui corp care îl ciocnește, după ce a fost ridicat până la o anumită înălțime.

M₁₁ – Energia potențială elastică: Introducere

Obiective didactice	OP19, OP20
Timp de predare	15 min
Tip de interacțiune cu elevii	Explicația, descoperirea dirijată, experimentul, observația independentă, modelarea, interactivitatea.
Descriere	Țintirea unui măr suspendat de un fir cu ajutorul unui arc cu săgeți.

M₁₂ – Energia potențială elastică: Experiment

Obiective didactice	OP19, OP20, OP21
Timp de predare	15 min
Tip de interacțiune cu elevii	Explicația, descoperirea dirijată, experimentul, observația independentă, modelarea, interactivitatea.
Descriere	Deplasarea simultană a capetelor unui resort în sensul comprimării sau destinderii.

M₁₃ – Teorema de variație a energiei potențiale

Obiective didactice	OP22, OP23, OP24
Timp de predare	20 min
Tip de interacțiune cu elevii	Explicația, descoperirea dirijată, experimentul, observația independentă, modelarea, interactivitatea.
Descriere	Deplasarea unui corp pe un plan înclinat sub diferite unghiuri de înclinare și deplasarea unei bile legate de un resort orizontal.

M₁₄ – Legea conservării energiei mecanice: Introducere

Obiective didactice	OP25, OP26, OP27, OP28
Timp de predare	5 min
Tip de interacțiune cu elevii	Explicația, descoperirea dirijată, experimentul, observația independentă, modelarea, interactivitatea.
Descriere	Parc de distracții: tragerea la țintă cu arcul, ridicarea unei bile prin lovituri de ciocan, sărituri pe o saltea elastică.

M₁₅ – Legea conservării energiei mecanice: Mișcarea unui corp pe verticală

Obiective didactice	OP28, OP29, OP30, OP31
Timp de predare	15min
Tip de interacțiune cu elevii	Explicația, descoperirea dirijată, experimentul, observația independentă, modelarea, interactivitatea.
Descriere	Aruncarea pe verticală a unor bile prin intermediul unui resort vertical.

M₁₆ – Legea conservării energiei mecanice: Mișcarea unui corp pe orizontală

Obiective didactice	OP32, OP33, OP34, OP35
Timp de predare	15 min
Tip de interacțiune cu elevii	Explicația, descoperirea dirijată, experimentul, observația independentă, modelarea, interactivitatea.
Descriere	Imprimarea unei viteze cu ajutorul unei crose de golf pentru o bilă ce interacționează cu un resort orizontal.

M₁₇ – Legea conservării energiei mecanice: Mișcarea unui corp pe un plan înclinat

Obiective didactice	OP36, OP37, OP38
Timp de predare	15 min
Tip de interacțiune cu elevii	Explicația, descoperirea dirijată, experimentul, observația independentă, modelarea, interactivitatea.
Descriere	Lansarea unor ghinde pe un plan înclinat, de către o verigă.

M₁₈ – Teorema de variație a energiei mecanice: Introducere

Obiective didactice	OP39, OP40
Timp de predare	5 min
Tip de interacțiune cu elevii	Explicația, descoperirea dirijată, experimentul, observația independentă, modelarea, interactivitatea.
Descriere	Deplasarea pe un derdeluș a unui copil cu sania.

M₁₉ – Teorema de variație a energiei mecanice și mișcarea pe plan orizontal

Obiective didactice	OP41, OP42
Timp de predare	15 min
Tip de interacțiune cu elevii	Explicația, descoperirea dirijată, experimentul, observația independentă, modelarea, interactivitatea.
Descriere	Lansarea unui puc de hochei pe gheață.

M₂₀ – Teorema de variație a energiei mecanice și mișcarea pe verticală

Obiective didactice	OP43, OP44, OP45
Timp de predare	15 min
Tip de interacțiune cu elevii	Explicația, descoperirea dirijată, experimentul, observația independentă, modelarea, interactivitatea.
Descriere	Deplasarea unor bile pe verticală, prin aer și printr-un strat de gheață.

M₂₁ – Teorema de variație a energiei mecanice și deplasarea unui automobil

Obiective didactice	OP46, OP47, OP48, OP49
Timp de predare	15 min
Tip de interacțiune cu elevii	Explicația, descoperirea dirijată, experimentul, observația independentă, modelarea, interactivitatea.
Descriere	Deplasarea unor mașini pe o șosea, cu frecare.

2.3 Recomandări de structurare și predare

• Planul unității de învățare 1

Timp: 6 ore

Obiect de conținut	Timp (min)
M ₁	10
M ₂	20
M ₃	20
M ₄	20
M ₅	5
M ₆	15
M ₇	15
M ₈	15
M ₉	10
M ₁₀	20
M ₁₁	15
M ₁₂	15
M ₁₃	20
M ₁₄	5
M ₁₅	15
M ₁₆	15
M ₁₇	15
M ₁₈	5
M ₁₉	15
M ₂₀	15
M ₂₁	15

3. Bibliografie

- Constantin Corega, Dorel Haralamb, Seryl Talpalaru – Manual Fizică clasa a VI-a, Editura Teora
- Doina Turcitu, Stelian Ursu – Manual de Fizică clasa a VII-a, Editura Radical
- Christopher Clark, George Enescu, Mircea Nistor, Mircea Rusu – Manual Fizică Clasa a VII-a, Editura All
- Christopher Clark, George Enescu, Mircea Nistor, Mircea Rusu – Manual Fizică Clasa a VIII-a, Editura All
- R. Charlot, C. Walter – Fondements de la Physique, Paris
- A. Saison, P. Huber – Sciences Phzsiques, Paris
- Anne – Marie Derguse, Francine Gozard – Physique, Hatier
- Ejvind Flensted – Jensen – El i hverdagen, Denmark